

Pomhaj Bóh!

Cizblo 6.
11. febr.

Četnik 4.
1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy šobotu w Šmolerjez knižničishezetni w Budyschinje a šu tam dostać ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Njedzela Invocavit.

Mat. 4, 1—11. W tšjoch móžnych spytowanjach je Jezus, wo kotrymž list na Hebrejskich praji: wón je spytany we wschém runje jako my, ale bjes hrěcha (4, 16), čzerta pšchewiny. Dospólnu pošklychnosć je wón wopokasał a dobył nad fěrschtom teho šwěta. Wón nima ničžo na nim. Jeho dobyće je naše dobyće. Wón je naš wumohl, warbowal a dobył wot czertowskeje mozy. Niz tak, šo bychmy nětk na jeho dobyću wotpoczowacž móhli a njetriebali šo bėdzicž. Wjele šterje, šo dyrbinym šo nětk tež bėdzicž a móžemy w tutym bėdženju dobyć. Šchtóž š nim a po nim šo bėdži pšhecziwo czertowskej lešnosći, temu je dobyće wěste. Wšach runje te šamšne spytowanje šo tež nam do pucza staja, czělna nusa, starosć a czesćelafomštwó. Šdžezkuliz někajša nusa na naš pšhindze, hnydom pšhistupi spytowacž a praji nam do wucha: Šsy-li Bože džěcžo, dha rjetń, šo te šamjenje šhlėb budža; pomhaj šebi šam, pšchimaj, wscho je wótzowske, duž je tež wscho twoje. Dajće nam wotmolwicž: Čłowjet njeje žiwym wot šhlėba šameho, ale wot kóždeho šłowa, kotrež pšches Boži rőt wuńdže. Še mojeho Wótza wola, mi pomhaj a mi dacž, czehož potrebam, wón jo móže pšches šwoje wscheho-móžne šłowo; ja chzu na to šczěpliwje czakacž a njecham šebi šam pomhaj po šakafanyh puczach šhodžo. Wly šmy Bože džěczi, duž je našeho Wótza móž tež naša móž a my njetriebamym šo štyškniwje štaracž. Šdyž je nětko tola wjele czěžkeho džěta a malo ploda, hdyž šo my po šdacžu podarmo prózujemy, dha nam spytowacž do wucha praji: Špusćczěj šo tola na móž šwojeho Wótza, šwaž šebi to

abo tamne, šo by naš tak wot prawych puczow našeho powołanja na šamowušwolene pucze šczahnył. Njěch my jemu wotmolwimym: Ty njedyrbiš Boha, šwojeho Šnješa, spytowacž! Wostanym pšchi czichim džěle šwojeho powołanja a dowětmym šo Bohu, šo wón budže naše džělo žohnowacž, kaž šo jemu špodoaba a nam dobre je.

Wly šmy Bože džěczi, kralowški a měšnikowym narod, š šbóžnosći powołani, ale našch pucz džě pšches šrudobu a tšchnosć, pšches šchizž š kónje. Duž nam spytowacž šwětnu czesć a krašnosć pšhedštaji a praji: Šo wschitko chzu czy dacž, jeli šo dele panuwšchi šo še mni modlišch. Njěch my jemu wotmolwimym: Ty dyrbiš šo š Bohu, šwojemu Šnješej, modlicž a jemu šamemu šlužicž. Wšchi tym chzemy wostacž, Bohu šlužicž, šwěrnim a pošklychnim, tež w czětpjenju, tež pod šchizom, czíšche hacž do kónza. Šak budžemy š tym Šnješom dobywacž. Šandželojo budža nam šlužicž a nam pšchihotowacž njebjěšku kónu, kotraž budže junu šwěrneho bėdžerja pšchicž. „Šbóžny je tón muž, kiž spytowanje šnješe, pšchetož hdyž wón šprawy šczinjeny je, dostanje wón tu kónu teho žiwjenja, kotruž tón Šnješ šlubil je tym, kotšiz jeho lubuja.“

Mulkež Jan je šwojimaj šhynomaj,
abo: **Bože pucze a čłowjecze myšle.**

(Šotrəcəwanje.)

Wónaj šebi na to bjes šobu dale pomjedášhtaj, šak wjele šo pola nich doma pšchetrjebje, a šo mohł čłowjet po prawym š dobrej položju wschěch jich wudawšow derje wupšchicž. Šlacž ludžom špochi dawa a dawa, wjazh hacž je nufne. Šdyž šmějemoj

mój wšcho našche w ruzy, potom s tej wězu hinašcho pónidze. Čželedž njetrijeba tať wjele dostacž, kaž nětkle, a hubjeišča móže sa nich jědž tež bycz. Šcho jeno tola macž wšcho profcherjam nadawa, tym pať čžzemoj bóršy durje potašacž, herwať nať čži wšchěch wuzeru. Šdžž jedyn wšcho hromadu wosmie, šchoťž so w našchim domje sa lěto njetriebawšchi wuda, a zušym ludžom rozdawa, — sa to mohł šebi našch jedyn jara derje pschehnidko rjaných konikow sežiwicž a wješelny žiwu bycz, hdyž so s šhwilemi s města wuwjese. Ale našchej starej wobaj sa to žaneho rošoma nimataj, našch staru pěšchi s města do wšow wuběhnje, doma pija našchi šwój čženki kšofej s zichorijom a pódla šebi myšla, so šebi pschi tym něšto wulutuja. Našch nan je prawy blašni, so šebi myšli, šchoť wě, tať derje móže hospodaricž, ale pódla je po prawom pschecžinjal a mohł lubje radu junu bohatšchi bycz, dnyžli nětkle je. Ale wón to njeroshym; tajkile staru radny knješ je na to wšcho trochu hlupy. Mój pať čžzemoj so s tym potroschtowacz, so drje Bóh tón Knješ jeho doľho wjazy jowle žiweho njewostaji. Ludžo drje do našcheho nana wjele džerža, ale hdyž smějemoj šamoj wšcho w šwojeju ruzy, potom njech kóždy šhoni a pónaje, šchoť so na wšcho lěpje wusteji, mój abo hacž našch nan." Takle so wonaj rošrěčžowaschtaj a šabawješchtaj, priedy hacž bu jimaj jeju štašana pošwka na blido štajena, a nan husto njewjedžesche, hacž durbjal šlanycž a jimaj do rěczje šapanycž abo hacž durbjal na šwojeju šynow šapłacž.

Alle Mulkez San bě rošomny, šynny muž, duž hnydom hlomu njeshubi. Wón póna, so by jemu nicžo njepomhało, hdy čžžyl jowle w forczmje s nimaj haru šehnacž a šwojeju njeroshomneju hólžow wušwaricž. Wón šebi praji: „Jowle durbju šebi tu wěž hinašcho šapocžecž, tymaj durbju doprajicž, šchoť ja šym a šcho wonaj wobaj. Grosa a pokornošcž durbji tymaj do žiwota a do wutrobny pschicž a jeju nadutemu šmyšlenju durbji so s šhwatom kónž scžinicž.“

Ma to jimaj šlužobna hólža jeju jědž na blido štaji, wonaj pať so počžeschtaj s nej scžěfacž a njewostajischtaj ju na pokoj, na čžož so forczmar rošhněwa a nanej praji: „Budžischtaj taj čžlowjekaj wašchej šynaj njebyłoj, budžich jeju hnydom se jstwy wuhnał.“ Nan pať jemu na to wotmolwi: „Želi tu džowku njechataj na pokoj wostajicž, njech jimaj sa to radšcho wašch wotročž jich jědž na blido štaji!“ To so tež šta.

S woprědka taj hólžaj na to šakrowaschtaj, potom pať prajeschtaj: „Derje tať!“ a naleschtaj temu wotročžej šchleňžu wina a pijeschtaj s nim. Tole pať bu nětkle wjele, duž wón pschifasa, so durbja jemu štradžu a mjelcžo jeho lišchaka do wosa šapšchahnycz, so pať jeho šynaj wo tym nicžo wupytnycz nješmetaj. Lědy bě tón lišchal do wosa šapšchahnycz, wupraji Mulkez mišchr forczmarjezom šwoje božmje, ale tať wóšje, so durbjeschtaj jeho šynaj jeho hlóš wuššchecž. Žako taj nanowy hlóš wuššchecž, bě jimaj, kaž było Bože njewjedro do nejju šadyriko, a wobaj šlecžeschtaj se stolow. Wonaj njewjedžeschtaj, hacž jeju nan šem pschidžze abo hacž wotšal wotědžze, hacž durbjaloj na njeho čžakacž abo psched nim čžetacž. Wonaj šakaschtaj na to, šcho budže wón dale prajicž, kaž wojak na straži štejo šaka a hlada, hacž jeho ničtó njenadpanje. Nanowy hlóš šaklinca pschecželny a wón so wotšali. Žurij hlomu s wotnom wutylny, so čžžyl wohladacz, po kotrym pucžu nan domoj pónidze; ale na jene dobo wšchón šacžtny, pschetož šcho tam se šwojimaj woczomaj wuhlada? Žich lišchal bě do wosa šapšchahnycz, nan jeho s ruku na šchiju poplaza, forczmar a forczmarška pať nanej ruku dašchtaj, nan so do wosa šyže a wjesesche so domoj.

Kaž šatorhnyenaj tam wobaj šynaj štejeschtaj a kóždemu bě, kaž byl na hlomu durbny a měl žyłu šchiju a šwój kř wšchón šacželny a šabubny.

Ma wšchem pošledku pať počžeschtaj wobaj šakrowacz a so hóršchicž, šawoľaschtaj forczmarja k šebi a so jeho woprašeschtaj: „Mój čžžyl jeno radu wjedžecž, kajke šu to čžiniki a wěžy, so namaj tu něčtó naju konja do wosa šapšchahnycz bješ wšcheje naju dowolnošcže, a so so potom něčtó druhi s našchim wosom dale wjesy. Forczmarjo, wy šcže to pschidali abo porucžili, duž wobštarajcže namaj sa to sa wašche pjenjeshy druhi wós, so mohłoj s nim domoj jěcz.“

Forczmar pať so jimaj wušmja a praji: „Šubaj mlodaj pschecželaj, njedžiwajtaj, ale ja šym šebi špochi takle myšli: komuž žana wěž šlušča, tón ma šwoje dobre prawo roššawacz, šcho durbji so s nej štacž. Tón kón je tola wašcheho nanowy kón, wšchal šym jeho jemu něhdy pschedať a wón je mi jeho se šwojimi pjenjesami šapłacžil. To było tola špodžiwne šapocžinanje, njechali

my jemu jeho konja, kotrehož je šebi sa šwoje pjenjeshy kupil, do wosa šapšchahnycz. Wšche wšcheho durbju wamaj wot waju nana „dobry wjecžor“ wuprajicž, wón da wamaj prajicž, so durbitaj jutje rano wobaj horje k njemu na najštwu pschicž, hdyž je šchěscž wotbiło. Tam čže wón s wamaj něčtó porěczecž.“

Nětkle halle tam taj šynaj haru šecžerischtaj, jako bēšchtaj tule nanomu wutajny wuššchacž, ale tola bě na jeju hlóšu šlyšecž, so bēšchtaj w šwojim šwědomnju nabojanaj a naštróžanaj. Forczmar bě jimaj wupowjedať, so je tu jeju nan kšetru šhwilu pobyl, duž wobaj woczichnyšchtaj a šebi na wšcho pomyšlischtaj, šcho bēšchtaj šebi tu dopowjedať a wo čžim bēšchtaj rěczaj, a šebi prajeschtaj: Šacž tež to je naju nan wšchě naju rěczje šlyšchal? Wonaj šebi drje myšleschtaj, so je je wupošłuchacž, ale s forczmarja nicžo šhonicž njebē. Ššchezo s nowa pať so na to hóršchecž, kajke šu to kušy, so durbitaj tu nětkle šedžo wostacž a so bē wós s jeju konjom wotjěł.

„Jowle pola waš tola njemóžemoj šedžo wostacž, forczmarjo“, wonaj prajeschtaj, „duž durbicže naju dacž domoj domjescz“.

„Šubaj knješčaj“, wotmolwi jimaj forczmar, „mi žel čžini, so wamaj to njemóžu k woli šcžinicž, pschetož tón konik, kotrehož šebi do wosa pschaham, njeje doma a te druhe šu mlode a čžeh-njenja njeshwucžene.“

„Wo wšy budže wěscže něčajki bur, kiž mohł naju domoj domjescz“, wonaj prajeschtaj; ale forczmar jimaj wotmolwi: „Najšterje drje niž, pschetož woni žyly tydžen šwoje konje do čžěžeho džěla pschahaja, duž je njedžlu radu s hródže njewucžahnu, a s žyła tu wo wšy wjele burow njeje, kiž měli konje, jeli pať so šchzetaj dacž domoj domjescz, čžzu hladacz, hacž wo wšy něčoho sa to šwólniweho namakam.“

S tym bēšchtaj wobaj špotojom, a šakaschtaj, so durbji po něčoho tajkeho pošłacz, bórčeschtaj pať špochi na nana a so šrěczeschtaj, so čžzetaj jemu hižo jutje rano potašacž, kajke je było to wot njeho hlúpe čžinjenje, so bē jimaj s jeju wosom psche nicžo a wo nicžo wotjěł, jeju pať tu šedžo wostajil.

(Potracžowanje.)

Žesuf a čžlowjekoj.

V.

Žesuf a šacžne dušhe.

3. Ža šym to žiwjenje.

Žako bēšche Alexander Wulki w wulkich bitwach móz persiškeho kraleštwu šlemiť, jemu Darius žyly kraj hacž k Šufratej poššicži, jeli so by s nim mēr šcžinil. Wulki mazedonški kral to šwojemu pschecželej Parmenionej šdžěli a tón bješ doľheho wobmyšlenja wotmolwi: „Ža bych jo pschijať, hdy bych Alexander byl.“

„Ža bych jo tež čžinil, hdy bych Parmenio byl“, bēšche kralowe wotmolwjense. Wójna bu dale wjedžena. Alexander čžžyšche šwět wobknejicž; žyly šwět a nicžo mjenje. Šacž bēšche tajke pschedewšacže šwjate a dobre, nať nětko nicžo nještara. Alle hdyž bēšche pschewědcženy, so je k temu poštajeny, durbjesche tať wotmolwicž, kaž wotmolwi; Parmenio pať bēšche blisťowidžazy na šwojim štejšchcžu.

Wy, lubi čžitarjo, šebi šnawo hižo kuff myšlicže, šcho čžzu s tym prajicž. Dženša je tež hišcže došč tajkich, kajkiž Parmenio bēšche. Woni praja: Žesuf Šhryštuš durbjal tola špokojom bycz, hdyž mamy jeho sa najlěpscheho čžlowjeka abo najwjetšcheho a najmudrišcheho wučerja, sa najdoštojnišcheho profetu. Šaj, to je woprawdže wjele. Alle tola, Žesuf s tym špokojom njeje. S přenja jeho žyly próžowanje na to dže, šwojim wučžobnikam šebje šameho jako teho šjewicž, w kotrymž pošnoscz bójštwu čžělnje bydli. Woni durbja pošnacž a našhonicž, so je wón šam bójška rěka, s kotrejež so wšchitko wumožaze a wobšbožaze žiwjenje s njebješ do kóždeje jenotliweje dušhe a do žykeho čžlowjestwa wulima. S krotkim šłowom: Temu šbožnikaj je wo to čžinicz, so bychu jeho wučžobnizy do njeho wěřili.

Wón pschezo šlowo „wěricž“ njenakožuje, hdyž wón wo tym rěczji, šchoť pola tych šwojich pyta. Ně, wón jara husto wurasny nažožuje, kiž žyly hinať kšincža. Bóršy rěczji wo šledženju sa jeho štopami, bóršy wo lubošcži, bóršy wo nošchenju šchiza, bóršy wo šamošapřecžu atd. Šchoťž pať ma duchowne šrošymjenje, hnydom pošnaje, so šu to jenož wšchelake bofi dowěřenjapokneho podacža na Žesufa, po tajkim jenož wšchelake bofi wěry.

Wot wěry jemu wšchitko wotwišuje — wot wěry do njeho

šameho. Redzbujm: Wón šebi na to njemyšli, tym šwojim dopořać, so je Bóh a njewidomny šwět. Wón šebi na to njemyšli, jim rořjařnicž, so ma čłowjet njekmjertnu duřchu. Wón šo i tym njenakladuje, dopořać, so je hrěch ludži štaženje a so maja čzi njeprawo, kiž maja hrěch sa šlabořć, kiž dyrbi šo wodacž. Wón šo tež i wuřmewzami njelomdži, kiž šo wuřmēja, hdyž wón wo pšichodnym šudženju powjeda. — Wřhitko to wón jako tajke wobhladuje, řchtož dyrbi hižo wřhitkim řnate hycž. Ale wón jich přchezo na šebje šameho pořafuje. Ša šym tón, w kotrymž Boha namafacze a pōřnaječze. Ša šym tón, kiž wam přhiřup do krařnofcze přchihotuje. Ša šym tón, kiž mam móž hrěchi wodawacž. Ša šym tón, kiž budu na tamnym wulkim dnju šwět šudžicž, a řoždeho čłowjeka přchihod budze šo po tym řožowacž, řajřiž je šo přchecžimo mi řadzeržat.

Přchezo řakšo čžitamy w řczenjach tej krotkej řlowje: „Ša šym.“ řchto wón je w pařchonje, čze řeřuř jim řjewicž a to i tym, řchtož čzi, kiž bęchu wo dnjo a w nožy a we wřhitřich móžnych wobřejnořcžach i nim hromadze, na nim widžachu a wot njeho řlyřchachu. Wón dze praži ř nim: „Bōjčze a wobhladajčze!“

Šo řajřim w tym: „Ša šym“ wřhitko řcži. Řjech je, řo wón w přchirunanjach řcži: „Ša šym tón winowyy pjeřt, — ja šym tón dobryy pařtry, — ja šym tón pučž, — abo njech je, řo wón hjeř přchirunanja řcži: „Ša šym ta wěnořć, ja šym to řiwjenje“, — wřchudžom čze nař ř temu přchewědčzenju domjeřć, řo wón tón je, w kotrymž řamym šo řa nař řiwjenje řorli. Na horu wěry čze wón wřhitřich, kiž řu lačžni po prawdze, domjeřć. Tamnemu řichtnemu, kiž bęřche w řeřuřu jenož teho wuhojazeho řekarja pōřnař, kiž pař řebi w řlubofocři řwojeje wutrobny po řnutřkownym wuhojenju řadařche — tón řbožniř jemu jeho hrěchi woda a řo jemu řař, jako wot Boha pōřřlany wumožer čřeka a duřche řjewi. Čželne wuhojenje potom hiřchcze ř temu přchirudze jako jařny dopořař, „řo ma čłowři řym móž na řemi, hrěchi wodawacž“. Řikodemuřa, kotryž drje i myřlemi, teho řbožniřa poczeřćowazymy, ale tola hiřchcze njearřnyy ř njemu přchirudze, wón najpředy do duchowneje řhudoby dele pořafuje. Přchetož bōle řanicžowazeho wuprajenja wo hubjenřtwe nařcheho naroda řo myřlicž njemōže, hacž te: „Wy dyrbicze řo ř nowa narodžicž!“ Šotom pořafuje teho řo dživazeho do řlubofocřow njebjeřom, ř wotřal dyrbitej duř a móž ř nowemu narodej přchirudze. Štōncžnje pořafuje jeho na řebje šameho, w kotrymž duř wumožazeho Boha byřli: „Řař je Bóh tón řwět lubowar, řo wón řwojeho jenicžleho narodženeho řyna dař je, řo byřchu wřhitřny, kiž do njeho wěrja, řhubjeni njebyli, ale wěcžne řiwjenje mēli.“

(Šotracžowanje.)

Je pučž do Bōžeho domu řrařchy?

Řař řebi najřerje wjele myřli, kiž radřcho domach wōřtanu, abo na řame wjeřele won řhodža, hacž řo byřchu do Bōžeho doma řchli. Řař pař řredar řalomon njemyřli, hdyž w 4. řtawje w 17. řchucžžy praži: „Wobarnuj twoju nohu, hdyž ř Bōžemu domu dzeřch“ — přchetož wón tež praži: „Přchirudž, řo by pořřchacž; to je řepřche dyřli řch břařnow wopor, přchetož woni njewjedža, řchto ře čžinja.“ — Řjeje to najřepřchi pučž, kiž řy ř Bōžemu domej dzeřch? Je dha po tym pučžu nuřne, řo twoju nohu wobarnujeřch? Řajře řrařchi hroža? Řōždy dōřka řo ř řōždym pořupjenjom pōřcha abo břōta řemje, řobu pař njēře řwoju wutrobu. Řjenjeře wón wutrobu ř Bōžemu domej, kiž řo wot řemřřich pomyyřlenjom, wjeřelow, řōřchtow a řtarofcžow je wōřtorhnyřa? jeli řo to njēje, tež řahorjenja řa Bōže řłowo řobu njepřchijeře, ani ert wjeřeřy Bōžu řhwalbu njepřewa, dha wocži wot wōřboby ř wōřbobje, wot jeneje drařty ř druhej wōřōlo dzeja, a wuřchi budža řluche řa řlōř dobreho pařtryja. Wulki řrařch je, hdyž noha řa Bōže řłowo řimku wutrobu do Bōžeho doma řobu přchijeře. Řimka wutroba řo čzeřřcho wobrocži hacž njepřchecželřy řanyřlena. Řadizřřku wutrobu, kiž njēje ani řymna ani čzopřa, čze tōn řnjēř wuplunycž ře řwojeho rta (řjew. řan. 3, 15, 16), řař čłowjet řimku wodu wuplunje. Řeho dla praži řredar řemřchřhodžerje: „Bōj, řo by řlyřchacž!“ t. j. ř wutrobnyy pořadanjom řa Bōžim řłowom a pořafaj, řo řy nawuřnyř řecžu řajřny dzeřecž, řo bywařch tež čžinjeř řłowa Bōžeho. Řjerunaj řo njemudremu, wo kotrymž w řnjēřowym přchirunanju řteji řat. 7, 26, 27: „Ř řchtož moje řłowa řlyřchi a njecžini te řame, je podobny na njemudreho muřa, kiž je řwōj dom na pēř řtajř. Řako nařly deřchč padže a wēřny duřachu a na tōn dom řtorřachu, duž wón padže a jeho pad bē wulki.“ Na pučž do Bōžeho doma řlyřcha wutroba řař řyřijina.

Řřchecžijenjo, nēřko ručze!
Řemřchaze hič čžemyy pučze,
Řzenřa pař je njedžela,
Řdžež řu wōřne wjeřela.
Bōjčze nēřko! Řam je wřchitko!
Ř Bōžim krařnym wobydlenju
Řamyy dary ř wōřchewjenju.

Bóh je čze wobdaril ře wřhitřimi, řotřiž řo ř tobu wjeřu. řap. řkutř. 27, 34.

Řch pař bęřche hromadze dwē řcži, řyřdomdžeřacž a řchēřć duřchow (řtr. 37). Wone bęchu japořchtokej řawōkej řař darjene, řo móžeřche pražicž: „řawēřćze řanemu wot wař wōřřa ř hłowy njewupanje“ (řtr. 34). řdyž řo pař řo řtačž dyrbjēřche, dyrbjachu tež wřhitřny jeho řłowam pořřlyřchni hycž, njekmēdžeřche řebi niřhto po řwojei řamřnej woli řwoje wumōženje přchihotowacž čžyřć (řtr. 30—32). Wřhitřny dyrbjachu řo ř jēdžu pořřlyřnicž, řotruž řu ř džařowanjom pojedli. Řař buřchu wřhitřny wumōženi.

řchto nochžyř i wutrobu radny řwjatemu japořchtokej w tym nařtupanju trořhu runy hycž! Řēř pař, Bōhu budž řa to řhwalba, njēje po řzech. 22, 30 a po řbrahamowym řnamjenju (1 Řōjř. 18, 23—32) niřomu ř temu pučž řadžewany a tež řajřich řyřle pobrachnyč njebudze, kiž řa wobydlerjom řwojeho mēřta abo kraja pōřt řahrodža a do dzeřny řtupja přchēd Bōhom; haj, ja wērju — hdy by řyřle na řajřich řařtupjerjach pobrachowar, byřchu hižo dawno řēři řařōřcze přchēř nařch drohi wōřžny řraj bēžarē. Ale čzi, kiž řkaženje w řwojim čřařu hiřchcze řadzerža, wōřtanu na řemi potajni; řatle w wēcžnořći budža řjawni.

Řořpodarjo, řnjeja, řabrikwobředzerjo, wuczerjo, duřchowpařtryjo, gmejnřy přchēdřtejerjo atd. móža, haj dyrbjā řebi pražicž, řo je řch Bóh ř njēřřchej abo ř wjeřřchej řicžbu duřchow wobdaril. Woni řo ř nimi řhwalu přchēř morjo tuteho řwēta wjeřu. ř hdy byřchu wřhitřny řawōřowu wutrobu mēli, kiž je řwjerdže a njehibaza w Bōžej woli řařōžena, kiž teho dla tež prawje přchēřacž a porjedžecž, pořřlyřnicž a trořchtowacž wē! Řch řo byřchu tež čzi řim domēřeni wřhitřny řebi pučze pořřlyřchnořcze pořafacž dali! Řehdy byřchu wřhitřny, hacž runjež řo řōdž rořłama, řrijōh wēcžneje domiřny řbožownje dořpili.

Ale jenož jenicžři je, kiž wřhitřich, kotryčž jemu tōn Wōřž dař je, přchēř řkutř řwojeje njewurjekniweje lubořćze, přchēř řwoje wuřchřchēmēřchniřte dobroprořchēne (řan. 17) a přchēř řwoje řralowřte řnježenje na prawizy Bōžej řch trořchtuje a přchēř řōřłny w čžemnej řmjertnej nožy řch wēřcze wjedze a wumōže ř njebjeřřim řrijoham: to je řeřuř řhryřřuř, tōn řnjēř!

Řajři je pučž wot nadžije ř widženju?

Řjana řwēřda nadžije
Ř řiwjenju nam řwēcži;
řa nej, runjež ř dala je,
Řad a lubje řōždy dze;
Řutrobje tu řwēcži.

Ř nadžiji řmy řdzerženi
Ř dohyczerřkom' řōnzej;
řchtož čze řtačž we nadžiji,
Řōn řo wēřcze přchibřiji
Ř řwojoh' řboža řłōnžu.

Duž tōn řchpřuch řej wuřwolū:
Řwjerdže wēřicž, wařicž,
Řwēřtu dzeřecž nadžiju:
řdyž je ř nami Bōži Duř,
Řa nařch řkutř řo radžicž.

Wēřmy, řo je wuřchřcha móž!
Wēřmy hjeř řhabřanja
Řařchim njepřchecželam trōž
Čřakajo přchēř čžemnu nōž
Wjeřeřehu ranja!

řuřta řatař.

Dwaj martrarjej.

W měsce Smyrna bě pobleni wuczomz japoschtow, s mjenom Polykarp, biskop. Lud, w dziwadle shromadzeny, wolasche sa jeho krmju. Wón běsche na krajne lublo czeknył. Zedyn jeho služobnikow wot wyschnosće czwilowany so wusna, hdže wón pschebywa. Wojazy buch postajeni, so bychu jeho fajeli; woni jemu radzachu czeknyć, wón pať wobara temu s tymi słowami: „Knjesowa wola so stari“, dzěsche dele a poda so kam wojakam. Zenož prochy wón wo hodzinku k modlenju. Ale s jeneje buschtej dwě, tak so buch teź jeho jimarjo wot modlenja hnuczi. Potom biskopa na wóšle do města wjedzeja. Na puczu wsa jeho polizajski wysch do swojeho wosa a pyta jeho narěcjecz, so by Khrystuša saprěł. „Sa njebudu czinicz, k czemuž mi radzicze“, wotmolwi Polikarp. Duž bu won czisnjeny a wobschodzi sebi nohu. Ale wješeły dže starz do zyrkuša. Tam je zyty měsčezanski lud shromadzeny. Bohot namolwja jeho: „Potlej Khrystuša“. Duž praji Polikarp: „Schěsč a wóšomdžebacz lět služu jemu a wón njeje mi niczo steho czinił, tak mohł ja jeho poklecz, mojeho krala, mojeho sbóznika?“ Hışcze ras radzi jemu Romski: „Eso pschibahaj pschi khezorowym mjenje!“ Wón wotmolwi: „Esklych, ja hym khesčezijan.“ Woni hrozachu jemu s dziwymi swerjatami; ludowa czrijoda žada lawy, a jako tam žane lawy njejsu, so by na schězepowzu spaleny byl. Schězepowz so pschihotuje. „Njepschiwajajcže mie“, prochy wón, „kiz mi dawa woheń wutracz, tón budže mi teź dacz na schězepowzu stejecz, bjes teho, so hym pschiwajany“. Na to prajesche hışcze tele słowa: „Knjeze, wschehomózny Božo, Wótcze našeho Knjesa Jesom Khrysta, ja khwalu tebe, so by mie tuteho dnja a tuteje hodziny sa dostojneho dzeržal, so móžu dželbracz na khelichu twojeho Khrystuša“ — a wón so spali. To je so stalo 26. mērza 169. Wokoło tuteho žameho čaša wumrije, najsterje w Romje, martrať Justin. Psched měsčezanskeho najwyschšeho wjedzeny, wusna, sčto wón je a sčto wón czini. Žako so wyschšchi jeho woprascha: „Esy ty pschewědczeny, so po twojim wotšudzenju do njebješ stupišč?“ wotmolwi jemu Justin: „Sa so nadžiju, Khrystušowu hnadny dar dostacž.“ A jako so šudnik sašo prascha: „Měnišč ty to woprawdže?“ wotmolwi wón: „Sa to niz jenož měnju, ale wěm to a hym teho twjerdže pschewědczeny.“ Tamny šudnik spytasche teź Justina a druhich khesčezijanow nusowacz, so woprowachu, ale wješele wschizy wolachu: „Czin sčtož chzešč, ale my hym khesčezijenjo a pschiboham njewoprujemy!“ Boha khwalo czehnjesche czrijoda na šudne městno. Tak teź my proschmy teho Knjesa, so nam scžerpliwosč, wobstajnosč a wješełosč spojczy, so pschi nim wutrajemy, šwěta khwalbu a porok, pscheczělstwo a njepscheczělstwo sa niczo dzeržimy pornio tej wěstosčzi, so my jeho hym, jeho wostanjemy a s nim šwět pschewinjemy.

Pschidla rańschich serow. Ps. 139, 9.

W Palästinije traja rańsche a wječorne sera jenož krotki čaš. pschetož po přenich hnydom šlónzo sšhadža a po druhich pschindže hnydom nóz. Tak pschelecza rańsche sera njebo wot ranja k wječoru tak spěschnje kaž bnyš a postocza jenož spěschnje wjetchi horow šwjateho kraja a šu najspěschnišchi wuwolat, kotryž wschudže wješele powjescze wot Božeje dobroty pschinješe, kiz je kóžde ranje nowa. Leczenje rańschich serow je psalmistej wobras najwjetšesje spěschnosče, kotruz sebi něchtó žada, kiz by Bohu czeknyć chyzł. Ale nikomu to niczo njepomha.

Naš khesčezijanow dyrbja pať pschidla rańschich serow hışcže na něšto wažnišche dopomnicz. Hışcže šedža miliony a šabo miliony našich šobuczłowjekow w czěmnosčzi a mozy teje šmjercze a čakaja na sšhadzenje s wyšotosče a něotry sdyhuje w šwojej wutrobje: Wajchtarjo, je so nóz štoro minyła? Kať? Nočzemy wschaf khwatacz kaž rańsche sera, so bychmy jim přenje pruhi Božeje lubosče powjedali a tak sšhadzenje hnadneho šlónza a pschisšhadzenje šwětkeho dnja pschihotowali?

A chzešč ty, kotrehož Wóh šnano nahle, kaž s pschidkami rańschich serow je k wotzuczenju s hrěschneho španja wolať, woczzi šabo šandželicz, so je roššwěczenje psches šwjateho Ducha w tebi njemóžne?

Wumrjecze křonuje khesčezijana.

Polykarp, wuczobnik japoschtola Jana, bu w wyšotej starobje na schězepowz dowjedzeny a jeho póhanszy czwilerjo jemu pschivolachu: „Lestruj Khrystuša, hewaf dyrbišch wumrjecz!“ Polykarp pať wotmolwi: „Schěsč a wóšomdžebacz lět Khrystušej služu a wón mi ženje niczo steho czinił njeje: tak dyrbjal něť mojeho Knjesa hanicz?“ — Tak bu wón wot šapateho wóhnja šapschimnjeny a špaleny a Boha mrějo khwalesche. — Wěrjazeho khesčezijana kónz njeje žane wumrjecze, ale wušnjenje — šmjercz je do španja pschewobroczena. Kaž so wócžto šamfnje, šaklinczi to šlubjenje: „Ebóžni šu czi mormi, kotsiz w tym Knjesu wumru“. A runjež něchtó wumrije na twjerdym lěhwje a po bolostnej khorosčzi a wón šrudnje sdyhuje — tola šaczuješč, so jeho tón šwěrnny šbóznik sa ruku dzerži a so so wón we wschěj bolosčzi w klinje wěcžneje njebjeskeje lubosče wě. A hdž wócžto šamfnje, móže so prajicž: „Semu je derje! Šóš je jemu padnył na wješele městno, krašne herbštwó je so jemu dostało.“

My budžemy pať po křizju
Tam wješełosč mēcz pschi Khrystu,
Njech so dha to wam lubi;
Šow žadny człowjek na šwěczi
Tu čzelecž a krašnosč njewidzi,
Kiz Wóh nam s hnadu šlubi.

E. S.

Khěrlušchowe žohnowanje.

Psched něotrymi lětami wumrije mloda holczka na šuchoczinu. W dohhotrajazej khorosčzi bě jej wulke wješele, khěrlušche s duchownych khěrlušchowych knihow špěwacz. Šunu w nozy so jeje macz woprascha: „Kaša to pschindže, luba Julija, so by w duchownych khěrlušchowych knihach tak šnata?“ „Ach, luba macze“, wotmolwi wona, „tute khěrlušche hym pschezo njedželu w zyrkwi do Božeje služby wuknyła. Sa móžach druhdy zyly khěrlušch nawuknyć. Mjesz tym, so wuknjach, nješladach na kšobuki a mantle druhich; ja nawuknych šwój khěrlušch a wješelu so hışcže dženša na tym, so hym to cziniła.“ Kať wjele bohacžishe by šnutštwone žiwjenje wjazornyh ludži bylo, hdž bychu s našimi duchownymi khěrlušchemi se stareho a noweho čaša bóle šnaczi byli! Šawěrnno, šarschi dyrbjeli šwojim džěczom tak dołho Luthero a druhich krašnych pšbnjerjow khěrlušche přjódšpěwacz a přjódšprajicž, doniz wuczazy a wuknjazy njejsu je tak nawuknyli, so je nihdy wjazy njesapomnja.

Wšhelake k rošpominanju.

Kak mašch šwoje džěczi woczahnyć?

1. Dzerž na poklušnosč. Njemyšl sebi, so chyzł sebi hatle potom wot džěczi poklušnosč žadacz, hdž to dorošmja. Pošluchanje dyrbi džěczom šwuczena wěz bycz.
2. Wopolaž šwojim džěczom lubosč, tola tak, so pschezo bojosč w jich wutrobach wostanje.
3. Njepšchepusčč žaneho napšcheczimneho šłowa.
4. W pschitomnosčzi džěczi dyrbja šarschi pschezo jeneje myšle bycz. Pošhostane džěczo so ženje šady nana abo maczerje khowacz nješmē.
5. Woczehi šwoje džěczo k džělawosčzi a šaraj so sa jeho štrowosč.

„Pomhaj Wóh“ je wot nětka niz jenož pola knjesow duchownych, ale teź we wschěch pschewawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcz lěta płaczi wón 40 np., jenotliwe czizła so po 4 np. pschedawaju.